

Akcinė bendrovė „LIFOSA“
Juodkiškio g. 50,
LT-57502 Kėdainiai
Tel. (8 347) 66483; (8 347) 66683
Faksas (8 347) 66166
El. paštas: info@lifosa.com

ĮMONIŲ VADOVŲ DĖMESIUI!

Kėdainių pramonės įmonių, esančių šalia AB „LIFOSA“, darbdaviai privalo aprūpinti savo darbuotojus dujokaukėmis su „K“ tipo filtravimo dėžutėmis, kad išgirdę signalą „Cheminis pavojus“, galėtų sustabdyti gamybą ir išvykti iš pavojingos zonos. Jei dujokaukių nepakanka visiems darbuotojams, patekantiems į pavojingą zoną, pirmiausia jomis aprūpinti asmenis, kurie privalo ilgiau likti gamybinėse patalpose ir avariniu būdu stabdyti įrengimus.

PASIRENGIMAS AVARIJŲ LIKVIDAVIMUI

Vykdydama avarijų, galinčių sukelti tiesioginį ar uždelstą pavojų gyventojams ir aplinkai, prevenciją, AB „LIFOSA“ rūpinasi techninių priemonių parengimu, organizuoja darbuotojų mokymus, bendrovės darbuotojų, avarinių tarnybų ir Kėdainių rajono specialiųjų tarnybų pratybas. Vadovaudamasi bendrovės vidaus avariniu planu, bendrovėje avarijų pasekmių likvidavimui pasitelkiamos bendrovės avarinės tarnybos ir Kėdainių rajono specialiosios tarnybos, jų veiksmus koordinuoja ekstremaliųjų situacijų operacijų centras.

KUR GALIMA KREIPTIS DĖL INFORMACIJOS

AB „LIFOSA“ savo gamybinėje veikloje naudoja įvairias medžiagas, tame tarpe ir pavojingas. Pagal LR Vyriausybės nutarimą Nr. 913 „Pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatai“ bendrovėje naudojamos pavojingos medžiagos yra įvertintos įvairiais aspektais ir **paruošta saugos ataskaita, kuri susideda iš šių punktų:**

- pavojingo objekto aplinkos apibūdinimas;
- įrenginių aprašymas;
- pavojingų medžiagų aprašymas;
- avarijos pavojaus identifikavimas ir jų rizikos vertinimo analizė, saugos užtikrinimo priemonės;
- apsaugos priemonės avarijos padariniams švelninti ar apriboti.

Norintiems smulkiau susipažinti su saugos ataskaita reikia kreiptis į bendrovės gamybos skyriaus viršininką tel. (8 347) 66676.

Civilinės saugos klausimais gyventojai gali kreiptis į bendrovės priešgaisrinės ir civilinės saugos skyriaus viršininką tel. (8 347) 66004 ir biuro administravimo skyrių tel. (8 347) 66483.

Išsamiau apie bendrovę ir joje vykdomą veiklą galima sužinoti interneto svetainėje www.lifosa.com

Norintiems susipažinti su išorės planu, kuriame numatyta kaip šalinti avarijos padarinius ir kokių priemonių imtis Kėdainių rajone įvykus avarijai AB „LIFOSA“, reikia kreiptis į Kėdainių rajono savivaldybės administracijos civilinės ir priešgaisrinės saugos vyr. specialistą tel. (8 347) 69503

ATMINTINĖ

KĄ TURI ŽINOTI
KĖDAINIŲ RAJONO GYVENTOJAI,
KAI SKELBIAMAS
„CHEMINIS PAVOJUS“

AB „LIFOSA“ yra pietrytiniame Kėdainių miesto pakraštyje, apie 1,5 km atstumu nuo Kėdainių miesto, šalia geležinkelio Vilnius- Ryga ir užima 292 ha plotą, iš jų 24 ha užstatyta pastatais. Bendras geležinkelio kelių ilgis bendrovėje - 17 km, autokelių - 12 km. Iš šiaurės vakarų pusės bendrovės teritoriją riboja Obelies upė, iš šiaurės ir rytų pusės praeina geležinkelis. Į pietų pusę nuo bendrovės teritorijos yra veikiantys šlamo laukai ir fosfogipso sąvarta.

Bendrovėje įdiegtos valdymo sistemos, ISO-9001 – kokybės vadybos sistema, ISO-14001 - aplinkos apsaugos vadybos sistema ir OHSAS 18001 – darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistema.

EUROCHEM
LIFOSA

VEIKDOMA VEIKLA

AB „LIFOSA“ viena iš pagrindinių veiklos krypčių yra mineralinių fosforo – azoto trąšų gamyba ir prekyba. Gaminama sieros rūgštis, fosforo rūgštis, aliuminio fluoridas, diamonio fosfatas (DAP) ir pašariniai fosfatai, naudojami kaip priedai pašarams. Didžiausią produkcijos dalį sudaro diamonio fosfatas (DAP).

Bendrovėje veikia keturi gamybos cechai: sieros rūgšties, fosforo rūgšties, aliuminio fluorida ir amofoso cechai, ir penki aptarnaujantys cechai: mechanikos, energetikos, geležinkelio transporto, ūkio transporto, gamybos automatizavimo cechai.

Akcinė bendrovė „LIFOSA“ (buvusi Kėdainių chemijos gamykla) – Lietuvos chemijos ir mineralinių trąšų gamybos pirmagimis. Jos statyba pradėta 1959 m. Pirmoji produkcija - sieros rūgštis - gauta 1963 m.

GALIMŲ AVARIJŲ POBŪDIS IR PADARINIAI

AB „LIFOSA“ mineralinių trąšų gamybos procese naudojamas amoniakas – žmogaus sveikatai pavojinga medžiaga. Įprastinėmis sąlygomis amoniakas – bespalvės stipraus specifinio kvapo dujos, gerai tirpstančios vandenyje. Avarijų atveju amoniakas gali prasiveržti iš talpų ir užteršti aplinką. Amoniako dujos lengvesnės už orą, o jo mišinys su oru gali sprogti net nuo kibirkšties. Amoniakas yra toksiškas: įkvėpus, sukelia nudegimus. Amoniako garai dirgina drėgną odos paviršių, patekęs į akis dirgina akių gleivinę ir sukelia ašarojimą. Labai toksiškas vandens organizmams.

GYVENTOJŲ INFORMAVIMAS ĮVYKUS AVARIJAI BENDROVĖJE

Avarijos atveju amoniakui patekus į aplinką, bendrovės atsakingas darbuotojas (energetikos cecho pamainos viršininkas – *dispečeris*), vadovaudamasis informavimo schema, aprašyta bendrovės vidaus avariniame plane, **privalo įjungti centralizuotai valdomas sirenas ir telefonu informuoti:**

- šalia esančias įmones;
- Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktorių ir civilinės saugos darbuotoją;
- UAB „Kėdainių krašto televizija“.

Tolesnius sprendimus dėl gyventojų informavimo priima Kėdainių rajono savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos pirmininkas – savivaldybės administracijos direktorius.

Apie įvykusią avariją privalo būti teikiama ši informacija:

- avarijos pobūdis, vieta ir laikas;
- į aplinką patekusio amoniako kiekis;
- prognozuojama avarijos plitimo teritorija (sektorius ir gylis) ir galimi padariniai;
- ką gyventojai turi daryti ir kaip elgtis.

RAJONO GYVENTOJAMS BŪTINA ŽINOTI

Išgirdę civilinės saugos signalą „Cheminis pavojus“ (prognozuojamą oro užteršimo amoniaku pavojų), gyventojai turi laikytis rimties, pasiruošti individualias apsaugos priemones, išklausti per Kėdainių krašto televiziją, priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir/ar policijos automobilių garsiakalbius perduodamus vietos valdžios nurodymus, ir juos vykdyti.

Pagrindinė apsisaugojimo nuo apsinuodijimo amoniako dujomis priemonė – skubus išvykimas iš užterštos zonos, pasinaudojant asmeniniu, įmonių ar visuomeniniu transportu. Vykti reikia tais keliais, kurie nurodomi informaciniame pranešime arba keliais, statmenais esamu momentu vėjo kryptčiai. Gyventojams patartina rinktis seniūnijų centruose, kuriuose teikiama pagalba/informacija).

Nesant galimybės skubiai pasitraukti iš pavojingos zonos, būtina slėptis sandariose patalpose. Šias patalpas reikia kruopščiai užsandarinti – uždaryti lauko ir vidaus duris, langus, orlaides. Popieriumi ar specialia plėvele užklijuoti patalpų ventiliacijos angas. Išjungti dujas, elektrą, užsukti vandens sklendes.

Gyvuliai ir paukščiai turi būti uždaryti

į tvartus. Būtina užsandarinti fermų, ūkinių pastatų duris, langus, plyšius.

Išgirdę civilinės saugos signalą, perspėkite savo šeimos narius, kaimynus, bendradarbius, pasiteiraukite ar jie girdėjo pranešimą. Jei reikalinga pagalba, praneškite bendruoju pagalbos telefonu **112**.

Geriausiai nuo dujinio amoniako apsaugo dujokaukės su „K“ tipo filtravimo dėžutėmis. Neturint nurodytų dujokaukių, trumpam laikui galima panaudoti vatos-marlės raiščius ar storus minkštus audeklus, suvilgytus 5% citrinos rūgšties tirpalu ar vandeniu. Dujokaukės ir kitos apsaugos priemonės skirtos tik trumpalaikiai apsaugai nuo užteršto oro.

Vykdykite avarinių ar specialiųjų tarnybų nurodymus ir reikalavimus.

PIRMOJI PAGALBA APSINUODIJUS AMONIAKO GARAIS

Amoniako garų įkvėpusį nukentėjusį būtina kuo greičiau išnešti į gryną orą, sušildyti ir suteikti jam ramybę. Sustojus kvėpavimui, širdies veiklai – atlikti gaivinimą.

Amoniakui patekus ant odos, reikia nuvilkti užterštus drabužius ir plauti odą dideliu vandens kiekiu; nušalusias vietas atsargiai sušildyti vandeniu.

Kai amoniako patenka į akis, jas kuo skubiau reikia plauti nestipria vandens srove. Plaunama ne trumpiau kaip 5-10 minučių.

Burną ir gerklę skalaukite vandeniu.

Visais atvejais būtina kuo skubiau iškviešti medicinos pagalbą.